

Vse spise, v osem poslane knjige itd. je pošiljati na uredništvo — naročino, reklamacije in vse administrativne stvari pa na upravljalstvo v Ljubljani, Učiteljske tiskarne, Franciškanska ul. 6/A. Vse pošiljke je pošiljati franko. Reklamacije se prosto pošiljajo. Rokopisov ne vračamo. Telefon uredn. 312.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo Udruženja Jugosl. Učiteljstva - Poverjeništvo Ljubljana

Izhaja vsak četrtek. Naročnina znaša za neorganizirane 40 Din, za inozem. 60 Din. Posamezna šte. 1 Din. Članstvo „Pov. UJU — Ljubljana“ ima s članstvom že plačano naročnino za list. Za oglase in reklamne novice vsak vrst je plačati po Din 250 od petih vrst. Inzeratni davek posebej. Pošt. čisl. ur. 11.197.

10% povišek po čl. 7. čin. zak. se šteje v penzijo.

Važna odločba Državnega Sveta. — Rekurz Pov. UJU. — Razsodba Državnega Sveta.

Kakor smo že poročali svoječasno v našem listu, ministrstvo prosvete in glavna kontrola nista vstela tov. ravnatelju Josipu Bezljaju 10% poviška po čl. 7. čin. zak. v penzijo, kljub temu, da ima v rešenju v prevedbi kot ravnatelj meščanske šole priznanih tudi 10% po 2. odst. stavku čl. 7. čin. zak. Izdano mu je bilo rešenje o odmeri penzije brez 10% poviška.

Ko je Pov. UJU za to zaznalo, je pozvalo tov. ravnatelja Bezljaja, naj predloži poverjeništvu potrebne listine, da mu izdela in odpošlje v njegovem imenu rekurz na Državni Svet. Zadeva je bila važna za vse meščanskošolsko učiteljstvo in za geometre, ki prejemajo po čl. 7. čin. zak. in čl. 12. razvrstilne uredbe 10% povišek. Slučaj ravnatelja Bezljaja je bil prvi principijalni slučaj te vrste, zato se je za zadevo zavzelo poverjeništvu.

»Pravno obrambni odsek Pov. UJU« je izdelal rekurz, v katerem se je skliceval na čl. 7. čin. zak. in na čl. 138. čin. zak., ki govori o osnovi za odmero penzije. Obliko in vsebino pritožbe smo prinesli v 34. šte. Učit. tov. v Učit. pravniku. Rekurz je bil poslan 18. avg. 1924 v Beograd.

Državni Svet se je postavil na stališče, da na podlagi čl. 7. in 138. čin. zak. pripade tudi 10% zvišanje rednih prejemkov v penzijo, izvemši zvišani odstotek stanarine, ker zakon izredno določa, da se jemlje za osnovo pri odmeri penzije le redno stanarino. Na podlagi tega sklepa je izdal Državni Svet sledečo razsodbo:

Državni Svet
Kraljevine
Srba, Hrvata i Slovenaca.
Br. 36.342
20. novembra 1924 god.
Beograd.

U IME
NJEGL. VELIČANSTVA ALEKSANDRA I.
KRALJA SRBA, HRVATA I
SLOVENACA.
DRŽAVNI SAVET

U svom... IV... odeljenju, sastavljenom od Savetnika: Miloša Paunovića, kao predsednika, Mihaila Cerovića, Dr. Dominika Maci, Dr. Mite Mušickog, Ivana Škarje, kao članova... i II. sekretara Gjuro Popovića... uzeo je u razmatranje tužbu Josipa Bezljaja, ravnatelja građanske škole u penziji... protivu rešenja... od 10. maja tek. god. O. N. Br. 23.039, kojim mu je određena količina penzije,

pa je proučivši kako tužbu, rešenje i ostala akta, tako i odgovor Ministrov na tužbu, poslat pismom od 5. novembra tek. god. O. N. Br. 50.621... našao, da rešenje nije osnovano na zakonu u koliko za penzijski osnov nije uračunato i povećanje za 10% osnovne i položajne plate prema čl. 7. zakona o činov. i ost. državn. služb. grad. reda.

Povećanje redovnih prinadležnosti za 10% nije dato kao neki naročiti dodatak vezan za vršenje izvesne funkcije, nego, s obzirom na traženu višu spremu osim one predviđene za drugu kategoriju, kao naknada za to što struke kojima pripada to povećanje ne ulaze u prvu kategoriju.

Čl. 138 pomenutog zakona propisuje da i stanarina ulazi u penzijski osnov, ali izričito kaže da je to redovna stanarina. Medjutim ne čini izuzetak za osnovnu i položajnu platu. Da zakonodavac nije hteo da se povećana osnovna i položajna plata računaju za penzijski osnov, on bi to izričito rekao kao što je učinio za stanarinu.

S toga se tužiocu ima uzeti kao osnov za računanje penzije povećana osnovna i položajna plata, čije je povećanje dobilo u smislu čl. 7. pomenutog zakona, ali ne i povećana stanarina, kako on traži, jer član 138. izričito pominje redovnu stanarinu.

Sa izloženoga i na osnovu čl. 17. i 34. zakona o Državnom Savetu i Upravnim Sudovima, IV. odeljenje Državnog Saveta

presudjuje:

da se poništi rešenje Ministra Prosvete od 10. maja tek. god. O. N. Br. 23.039, u koliko se odnosi na osnov za računanje penzije.

Predsednik IV. Odeljenja
L. S. Državnog Saveta,
Miloš Paunović, I. r.

Sekretar,
Gjuro Popović, I. r.

To je važna razsodba za prizadete, ker se jim zvišajo s tem penzijski prejemki pri polnih letih za 1860 Din letno. Vendar z razsodbo se ni končana zadeva prizadetih, ker je treba izposlovati še korekturo rešenja o odmeri penzije v zmislu razsodbe Državnega Sveta in izplačilo zaostankov in pripadajoče 10% penzije za naprej.

V to svrhu mora prizadeti napraviti vlogo na ministrstvo prosvete, da se mu korigira rešenje o odmeri penzije v zmislu razsodbe Državnega Sveta in prositi za izplačilo difference za nazaj in redno

nakazovanje 10% poviška v zmislu razsodbe Drž. Sveta v naprej. Kot prilogo je k prošnji pridejati original rešenja o odmeri penzije in overovljen prepis razsodbe Drž. Sveta. Svetujemo, da si obdrži prizadeti tudi en overovljen prepis rešenja o odmeri penzije še zase. Priložiti je tudi overovljen prepis rešenja s katerim je priznana 10% zvišanje po čl. 7. čin. zak.

»Pravno obrambni odsek Pov. UJU« zasleduje vse principialne sporne slučaje, ki se izvajajo sedaj na škodo učiteljstva ter izdeluje rekurze na Državni Svet. Skušal bo zbrati tudi vse odločbe in razsodbe Državnega Sveta, ki se nanašajo na uradniški zakon.

Kot eno najvažnejših spornih vprašanj, na katerem je interesirano in prizadeto vse učiteljstvo je izplačilo 15% poviška po čl. 31 uradn. zak. v penzijo pri polnih 32 službenih letih. Kakor smo poročali v 42. šte. Učit. tov., je Glavna kontrola odkrila vštete 15% poviška v 32 služ. letih v penzijo. Ker pa je pritož-

ba mogoča le na podlagi konkretnega slučaja in na podlagi rešenja o odmeri penzije, bo mogoče storiti primerne korake le, ko prejme Pov. UJU prvo tako rešenje v roke. Kakor smo informirani, dosedaj v Sloveniji še ni bilo takega slučaja, pač pa se je dogodil nasproten slučaj, da je bila priznana nekemu tovarišu po polnih 32 služb. letih polna penzija.

Pozivamo vse tovariše in tovarišice, da nam vpošljejo prepise takih principialnih rešenj, ker jih v občem interesu nujno potrebujemo. Rok za pritožbo je omejen na 30 dni od dneva prejema rešenja. Posebno pozivamo vse tovariše in tovarišice, da nam pošljejo prepise razsodb Državn. Sveta, najsi je razsodba pozitivna ali negativna, ker brez njih ni mogoče napraviti gori označene zbirke, ki bi bila za vse učiteljstvo velike važnosti. Razsodbe bomo objavljali brez imen. Strnimo se v delu za skupni obči blagor! Od organizacije smemo pričakovati koristi le tedaj, če ji nudimo in storimo za njo vse, kar ji je potrebno za izvrševanje njenih funkcij.

—k.

Polovična vožnja dovoljena v vseh razredih.

Kakor smo v predzadnji številki poročali, ima naš pravilnik o voznih olajšavah to veliko prednost, da je bila uradništvu višjih položajnih grup omejena vozna ugodnost v III. razredu.

To je zbudilo veliko nejevoljo med uradništvom za to, ker je s tem faktično prizadeto uradništvo izgubilo ono trikratno vozno ugodnost, ki jo je imelo do sedaj.

Poverjeništvo UJU je takoj storilo primerne korake in v zadnji številki smo objavili vlogo, ki jo je v tej zadevi poslalo Pov. UJU na merodajne faktorje in stranke. Protestne vloge so napravile tudi druge uradniške organizacije.

Sedaj je pa došla iz Beograda sledeča ugodna rešitev:

Minister dr. Žerjav za avtomatične penzijske akontacije.

Kakor smo že poročali, je bivši finančni minister dr. Spaho pozivno na št. 131. zak. o drž. računovodstvu ukinil odredbo ministrstva prosvete O. N. Br. 39.751 od 18. avg. 1924, s katero se je odredila tako potrebna avtomatična akontacija upokojencem na njih penzijske prejemke.

Naše poverjeništvo se je takoj obrnilo s posebno vlogo na predsedništvo UJU in na prosvetnega ministra Svetozarja Pribičevića, da deluje na to, naj se dr. Spahova odredba preklicuje.

Šibenik je zgrajen ob Krki, ki se sicer tu že meša z morsko vodo, a pristanišče je od vseh strani zaprto z otoki in polotoki. Šibeniški domoljubi trde, da je njihov pristanišče ugodnejše od Kotorskega. Mi, ki Kotora še nismo videli, tega ne moremo presoditi. Do kopališča vozi parnik oziroma motorni čoln. Drugi dan nam izprosi očka Mrovlje pri mornarski komandi tender, ki nas popelje po Krki navzgor do Skradina, starega dalmatinskega mesteca s krasnim drevoredom murv. Naš cilj je Skradinski slap; k njemu pridemo skozi most pontonov. Vojaki, ki so ga morali ob prihodu in odhodu dvigniti, so se nekoliko ljutili na nas. Ob Skradinskem slapu, ki je še posebej mogočen, kadar je več vode, pomlad ali v jeseni, je velika elektrarna, ki oskrbuje šibeniško tovarno karbida in umetnih gnojih, oziroma kemično tovarno.

Zanimivo mesto je Šibenik, naslanjajoč se na deloma še gozdната, deloma opustošena gorska rebra, ki na njih čuvajo tri močne trdnjave. Po ozkih ulicah hodiš med starimi, kamenitimi hišami s spomini beneške umetniške kulture kakor v labirintu, da jedva najdeš izhoda na prostrano obal. Hiše ti stoje svoje glavno, da so ulice vsak čas prelomlje-

ne, proti pristanišču strme. Ob morju smo in še ga nisem omenila. Nimam poguma, da povem le eno besedo o njem, ki mu pesnik-umetnik ni kos. Občutka ob pogledu na morje ne opiše beseda... Pojdi tja in glej!

Že drugič smo ga gledali. In to skupno gledanje nas je strnilo v eno veliko familio. Teta Liza je rekla, da ji je to služba božja. Je res! Daje nam moči in vzleta. Veselje in blaženost je spomin na krasote, ki smo jih skupaj gledali in uživali. Srčna hvala vam vsem! Vsi ste deležni vzvišenih občutkov, ki se nam ponavljajo ob vsakokratnem spominu na skupno pot.

Hvala tebi, Mrovlje! Edino tvoje mladeniški idealizem premore toliko požrtvovalnosti, žilave doslednosti spojene s prožno agilnostjo! Hvala ti! Kazal si nam po svojem idealnem načrtu nov del domovine in ugodil si vseeno naši želji po morju. Odvzel si nam vse spono, ki nas oklepajo na potovanju na realni svet. Ni nam bilo skrbeti ni za vožnjo, ni za prenočišče, ni za hrano in za dobro vodstvo na neznani zemlji. Gladko je tekla naša pot. Zato ti hvala iz srca! Živijo Mrovlje!

(Dalje prih.)

LISTEK.

LJUDMILA SCHREINERJEVA:

II. Počitniški izleti učit. Fer. Saveza.

Težko je bilo slovo iz tega raja, a zmagovalo je naše hrepenenje po morju, da se je vdal tudi očka Mrovlje. Saj je tudi njega vleklo na Jadran. V jasni noči smo se vrnili z avtom v Vrhovine, odtod z železnico ob vznožju Velike Kapele v Gračac po močno oklestenih šumah in naprej zopet z avtom po golem kraškem svetu v Dalmacijo v ostrih serpentinah ob novi železniški progi, ki se jedva gradi. V Šibenik, Kdor ne pozna tovarništva, ga tu spozna. Pričakovala sta nas dva šibeniška tovariša, kojih eden, Milešić, nam je bil na razpolago od 7. ure zjutraj do 10. ure zvečer; povsod nam je ugledil pota in skrbel za naš duševni in telesni blagor. Sprejem ob proslavi angleške mornarice v Šibeniku kar najsijajnejši. Pozabivši utrujenost 19-urne vožnje, smo se divili iz oken naših stanovalj sijajni razsvetljavi v pristanišču in na morju, nad godbo in pestrim življenjem na obali. Kdo bi zdaj legel spat! Pravilčno lep je bil Tomasev park v

žaru električnih luči z bujnimi cveti lepe noči, ki se odpira le ponoči, čez dan spi. Drugo jutro si ogledamo staroslavno katedralo, cerkev, ki je po svoji zidavi edina take vrste, vsa iz umetno izdelanega kamna. Še kupola in vsa streha iz 2 m dolgih kamenitih plošč. Sohe, kapiteli, frizi zunaj in znotraj v cerkvi, vsak drugega vzorca, mogočni portali okrašeni z reliefi apostolov in drugimi, ponajveč simboličnimi slikami. V cerkvi razpelo take popolnosti, da se ob njem uče mojstri naše dobe. Stolp je nedograjen, ker je vznožje prešibko za višjo zidavo. Ob zunanjem zidu cela vrsta iz kamna izklesanih glav, kojih pomen ni prav jasen. Neka verzija, ki jo pa drugi ovržejo, pravi, da so se tam ovekovečili vsi rokodelci, ki so pri zidanju sodelovali. Star, ljubezniv kanonik, ki se mu je videlo veselje nad umetnino na obrazu, se je ponudil, da nam odkrije krasote stavbe, zgrajene od 1431.—1555. leta.

Ogledali smo si še druge cerkve, ki so edine priče stare zgodovine in ljubezni Šibenčanov do umetnosti. Slednjič nas povede katoliški duhovnik še v pravoslavno cerkev, koje pop nam je tudi radevolje tolmačil skrivnosti svojega božjega hrama, nekdanje katoliške cerkve.

mo v najkrajšem času nadejati povoljne rešitve. Tako bo vendar enkrat odpo- magano učiteljskim upokojencem in ne bo treba vsakomur se bati zaprositi za upo- kojitev.

Našo tozadevno vlogo smo priobčili v predzadnji številki Učiteljskega tovari- ša in učiteljstvo obvestili tudi o korakih Pov. UJU, ki jih je napravil pov. tov. L. Jelenc pri delegatu financ g. dr. Šavni-

VLADIMIR POŽAR:

Pravni položaj učiteljstva.

(Poročal pri logaškem učiteljskem krož- ku v Dol. Logatcu dne 17. maja 1924.)

Pod pojmom »pravni položaj učiteljskega« nam je umeti predpise o služ- benem nameščanju, o službenih dolžno- stih in pravicah, o službenem ocenjevan- ju, o discipliniranju, o službenih prejem- kih, o prestopu službe, o upokojitvi in o preskrbi preostalih družinskih članov.

Vse te predpise vsebuje novi zakon o civilnih uradnikih in ostalih državnih nameščencih, s katerim se mora vsakdo izmed nas seznanjati, pa tudi seznaniti.

Kot nam že naslov tega zakona po- ve, velja isti za vse uradništvo in name- ščenstvo vseh mogočih panog državnih služb in za vse različne stroke. Zato pa je ta zakon za našo stroko in za naš učiteljski svet v marsičem nejasen in nepo- poln, s še veljavnimi starimi šolskimi zakoni v mnogočem nesoglasen in ostane tak vse dotlej, da dobimo nov šol- ski zakon, v katerega mora- raje priti tudi jasna določila o našem pravnem razmer- ju, oziroma dotlej, da izda ministrski svet ali prosvetno ministrstvo posebne prehodne uredbe o vsem, kar je gene- ralno v zakonu sicer označeno, a se brez obljubljenih specijelnih uredb še ne da izvesti.

Zato mora biti skrb naših organiza- cij, da pridemo čimprej do popolne jas- nosti in do popolne izvedbe uradniškega zakona. Opozoriti moramo naše UJU na vse nejasnosti in nesoglasja, ki jih opa- žamo v pogledu naših pravnih razmer.

Ni moj namen in tudi ne naloga se- znanjati članstva z vsemi predpisi urad- niškega zakona. Sami ga lahko čitate. Pač pa hočem predložiti nam vsem to, kar je glede popolnosti izvedbe tega za- kona še želeli in zahtevati in v čem se nova pragmatika ne krije s še veljav- nimi predpisi oziroma šol. zakoni.

Čl. 252. tega novega zakona pravi, da prestejajo veljati z dnem razglasitve tega zakona vsi zakoni, ki so veljali do sedaj za civilne državne uslužbenice, ko- likor ni odredeno v tem zakonu izjema.

Ker učiteljstvo svojočasno pri nas ni bilo državno, je bilo po podražavljenju njegovo pravno razmerje odvisno (iz- vzemši glede plač) še vedno od starih dež. šol. zakonov z dne 29. aprila l. 1873, dež. zak. št. 22, deloma izpremenjenega in dopolnjenega po zakonih z dne 26. oktobra 1875, dež. zak. št. 27, z dne 28. okt. 1875, dež. zak. št. 28, z dne 18. junija 1877, dež. zak. št. 6, z dne 9. marca 1879, dež. zak. št. 13, z dne 30. aprila 1886, dež. zak. št. 11 z dne 29. novem- bra 1890, dež. zakonika št. 23 (glej Hein- za od str. 471 do 531), dalje od državnega šol. zakona z dne 14. maja 1869 drž. zak. št. 62, oziroma postavbe od 2. maja 1883, drž. zak. št. 53 — §§ 48. do 58, ter od naredbe ministrstva za uk in bogo- častje z dne 29. septembra 1905, štev. 13.200, drž. zak. št. 159 (glej dokončni šol. in učni red str. 16—18, str. 89 do 104). Vsi ti zakoni bi bili torej po čl. 252. novega zakona razveljavljeni.

Iz razveljavljanja sledi, da pri na- meščanju učiteljstva nimajo nobene be- sede več niti krajni, niti okrajni, niti višji šolski svet (slednjega že celo ni več), da se stalne službe ne podeljujejo po javnem razpisu, da prošnji za premeščanja ne sprejema okrajni šolski svet, da je tudi zakon o šolskem nadzorstvu iz leta 1912, zlasti glede delokroga omejen itd., itd.

a) Za prvo nameščenje v službi ve- lja člen 12. novega uradniškega zakona, ne da bi bilo pojasnjeno, kje zvedo učitelji začetniki za izpraznjena mesta, da morejo zaprositi za službo. Člen 14, pa pravi, da odločajo o sprejemu v začasno državno službo pristojni ministri, ki sme- jo to pravico prenesti na podrejene orga- ne. V interesu našega stanu bi bilo, da bi imel prosvetni oddelek to pravico.

Glede premeščanja z mesta na dru- go mesto, govori čl. 61., ki pravi v 2. od- stavku: »Ali naj se izvrši izbiranje iz ce- lokupnega števila oseb dotične stroke ali pa naj se to omeji, bodisi teritorialno, bo- dis po uradih, ali naj se popolnčujejo

ku, da se penzijske akontacije niso ustavile prošli mesec vsem onim, ki še niso dobili akontacij dovoljenih iz Beograda.

V teku je tudi večja akcija, da se prenesejo in dekoncentrirajo pri prosveti vsi posli, ki jih dovoli zakon prenesti na oblastne uprave, da se s tem administra- cija pospeši in ugotovi uradništvu posebno glede hitrih izplačil prejemkov in reševa- nja prošnji.

mesta z natečajem, to se predpiše z ured- bami, ki se izdajo za vsako poedino stroko.

Za naše razmere bi bila nujno po- trebna uredba, naj se popolnčujejo mesta z natečajem kot tudi natančen predpis gle- de vlaganja prošnji in katere priloge so potrebne, kajti vse dekrete predlagati je iz takšnih ozirov marsikomu težavno.

Razpisi ali natečaji za izpraznjena mesta naj bi se ne objavljali morda le v »Službenih novinah«, marveč tudi v »Uradnem listu« in stanovskih listih.

b) Službene dolžnosti in pravice so zelo važen del našega pravnega položaja. Z novim uradniškim zakonom se za našo stroko ni mnogo izpremenilo. Od- visni smo tozadevno še vedno od starih zakonov. Omeniti pa mi je tudi tu nekaj prememb, ki si jih je treba zapomniti.

Po starih zakonih je moralo polagati učiteljstvo, zlasti pa oni učitelji, ki so hoteli postati šol. voditelji, usposoblje- nostne izpite iz verouka, dasi tega pred- meta niso poučevali nikjer. Z ozirom na našo ustavo, to menda ni več potrebno, kolikor pa sem poučen, se polagajo ti iz- piti še sedaj.

Učiteljstvo je bilo vezano tudi na nadzorstvo pri verskih vajah, kar tudi odpade po ustavi razen ob narodnih in državnih praznikih. Ostala sta pa še ven- dar dva cerkvena praznika, namreč sv. Alojzij in Rešnje Telo, ob katerih vrši učiteljstvo nadzorstvo nad šolskimi otroci menda obvezno, dasi ista nista predpisana v nobenem zakonu niti pred- pisu, vsled česar bi se ju moralo prepu- stiti učiteljstvu na prosto voljo, hočejo li nadzorovati ali ne. Prazniki so vendar pouka prosti dnevi, ko šola ne deluje.

Tudi glede učne obveznosti posa- meznih učnih moči je ostalo in bo menda ostalo pri starem, dokler šolstvo ne dobi lastnega novega zakona. Učna obveznost pa je pri raznih kategorijah šol kaj raz- lična, kar pravzaprav ni pravično. Tako se more po dosedanjih predpisih obre- meniti učne moči do 30 tedenskih ur, vo- ditelje šol pa najmanj s 16 tedenskimi urami. Kaj pa, kjer ima učna moč več kot toliko ur? Novi zakon o uradnikih nima nobenih določb za kako nagrado za čezurno delo, plača je vsem enaka po službenih letih.

Po novem uradniškem zakonu je preminula tudi pravica do dovoljevanja do tridnevnihih dopustov in to voditeljem šol po krajnjih šolskih svetih (s čimer se tangira tudi zopet dež. zakon iz l. 1912.), učiteljstvu pa po njih šol. voditeljih. To dosedanje pravo ukinja čl. 110. novega uradniškega zakona, ki odjemlje pravi- co do dovoljevanja dopustov tudi okraj- nim šol. svetom, dasi zakon iz l. 1912. še ni razveljavljen, pa tudi okrajni šolski sveti še ne odpravljajo.

Po členu 110. more odrediti minister starešine, ki dovoljujejo odsotnost po privatnem poslu do 4 dni. Tako poob- lastilo je prejel le g. šef prosvetnega od- delka, pa bi bilo dobro, da bi imeli tudi nižji starešine pravo dovoljevati slično odsotnost, seveda v najnižji izmeri, kot n. pr. dosedaj, kar bi moglo UJU tudi doseči. Saj je odlok prosvetnega oddel- ka precej strog. Po njem more učna moč izostati do 7 dni brez zdravniškega izpričevala, vendar je za opravičeno od- sotnost odgovoren vedno tudi šolski vo- ditelj.

c) Službeno ocenjevanje učiteljstva ostane za enkrat tako kot je, ker pravi čl. 72. uradniškega za- kona, da predpisi glede ocenjevanja po novem zakonu ne veljajo za nastavnike šol.

d) Disciplinski predpisi novega uradniškega zakona so veljavni tudi za našo stroko. Za naše razmere nekaj povsem novega je to, da more kazni za nerednost (to so manjši službe- ni in izvenslužbeni prekrški) izrekat neposredni starešina, ki je v našem slu- čaju šolski voditelj. Zoper izrek kazni po šol. voditelju, se je izrekel nek do- pisnik v »Učiteljskem Tovarišu«, češ, da

bi bili izreki kazni, to je ukor in denarna kazen po šol. voditeljih čisto pristrani. Res je neprijetna dolžnost, izrekat nad tovarišem in tovarišico iste šole slične kazni, zdi se mi pa, da je krivičnost in pristranost nemogoča, ker gre tako ka- znovanemu pravica do pritožbe na sta- rešino neposrednega višjega urada. Uverjen pa sem tudi, da bo vsak šolski voditelj uporabil to pravico le v naj- skrajnejšem slučaju. Da bi prepuščali izreke takih kazni le višjim starešinam, da se otresemo neprijetne dolžnosti, bi si dalo učiteljstvo slabo izpričevalo, iz- pričevalo nezaupanja in netovarištva. Kot verujemo, da morejo biti sodniki — ki so ljudje kot mi — nepristranski, tako zaupajmo tudi šolskim voditeljem, da bodo nepristranski. Da bi se mi smilil zanikrn tovariš, da bi smel biti netočen

Krivda Slomškove zveze, da ni za skupno delo — dokazana.

IZJAVA.

Za vreme moga bavljenja u Ljub- ljani prečitalo sam u 280 br. »Sloven- ca« odgovor »Slomškove zveze« na čla- nak u »Učit. Tovarišu« št. 48. od 4. dec. ov. g. Pošto je u ovome sporu oko toga do koga je krivica što sve slovenačko učiteljstvo nije udruženo u jednu učiteljsku organizaciju, pomnije i moje ime, smatram za dužnost dati ovu svoju iz- javu:

Srpsko učiteljstvo težilo je još pre minulih ratova da održava bratske i dru- garske veze i sa hrvatskim i sa slove- načkim učiteljstvom. Posle oslobođenja i ujedinjenja srpsko učiteljstvo bilo je prvi pokretač, da se sve plemenske i po- krajinske učiteljske organizacije sjedine u jednu opštu, veliku i moćnu državnu učiteljsku organizaciju, u kojoj bi bili udruženi svi učitelji naše ujedinjene drža- ve bez pogleda i na veru i na politička uverenja. Zato su srpski učitelji jako žalili što je jedan deo slovenačkog učitelj- stva ostao van opšte učiteljske organi- zacije i želeo, da se i taj deo slovenačko- ga učiteljstva pridruži ostaloj braći i drugovima udruženih u UJU. Toga radi po želji svojih drugova došao sam u Ljubljano 1922. g. da lično pokušam da se izgleda nesuglasice između učitelja

in nereden v izvrševanju službe, to v na- ši velevažni stroki ne gre.

Disciplinski predpisi v veljavi so strogi, imamo pa vendar mnogo dobrega in med tem zlasti to, da ima vsak obto- ženi zagovornika iz svoje stroke in da so mu sodniki vedno le državni name- ščenci, ki so pri izreku sodbje vezani na zakon, medtem ko je bilo učiteljstvo do- slej sojeno po korporacijah, v katerih je bila večina zastopnikov iz raznih stanov, ki niso imeli o šolski in učiteljski službi dovolji znanja.

Disciplinske predpise mora poznati vsakdo izmed nas prav dobro, saj je ravno učiteljski stan oni, ki ima največ nasprotnikov in kateremu je bil doslej skoro vsakdo tudi nadzornik, vsakdo pa ima pravico do obtožbe.

(Dalje prih.).

učlanjenih u S. Z. i učitelja učlanjenih u UJU. Pod mojim predsedništvom i posle mojih obaveštenja na zajedničkom sa- stanku postignut je bio potpun spora- zum, i zavladao jedno uverenje a to je: da učiteljski stalež u našoj domovini može ostvariti svoje želje i zahteve sa- mo tako, ako svi učitelji budu udruženi u jednu veliku i moćnu stalešku organiza- ciju. U to su onda bili uvereni i svi pri- sutni članovi Slomškove zveze, ali kad je trebalo napisati zapisnik, predsednik Slomškove zveze g. Štrukelj izjavio da on ne može potpisati takoga zapisnika. Tako na žalost do zapisnika nije došlo, a to je bilo po mome ličnom uverenju sa- mo zbog toga, što učitelji, članovi Slo- mškove zveze nisu dobili odobrenje za to od vodstva svoje SLS, a oni nisu imali snage da se od toga emancipuju.

Dakle, što nije došlo do željenoga sjedinjenja među slovenačkim učitelj- stvom, nije krivica do učitelja učlanjenih u UJU, već do slovenačkih učitelja učla- njenih u Slomškovo zvezi, koji nisu imali moći, da se oslobode od stega svoje po- litičke stranke.

Ljubljana, 8. XII. 1924. g.

Jov. P. Jovanović s. r.

Splošne vesti.

— Vse tov.(ice), ki so prejeli kako razsodbo Državnega Sveta pozivamo, da pošljejo Poverjeništvu UJU — Ljubljana natančen prepis dotične razsodbe. Za po- verjeništvu so take razsodbe velike važ- nosti in nujno potrebne, da lahko daje potrebne informacije vsem članom, ki se obračajo v zadevah na poverjeništvu. Ravnajte se po geslu: »Vsi za enega in eden za vse!« ter se ne strašite truda za prepis. Pomislite, da bodele sami morda v najkrajšem času potrebovali llike po- moči od Udruženja! Centrala bo močna le tedaj, če jo bo članstvo s svojim sode- lovanjem razbremenjevalo!

— Okrožnica Slomškove zveze. Na- ša okrajna učiteljska društva v masi vračajo na Pov. UJU okrožnico, s ka- tero je skušala Slomškova zveza delati nerazpoloženje med našim članstvom. Iz te moke torej ne bo kruha!

— Ureditev ur in honorarjev vadni- škim učiteljem. Kakor smo obveščeni, se je ministrstvo prosvete postavilo na sta- lišče, da se imajo vadniški učitelji, t. i. sploh vsi, ki na vadicah delujejo rešiti v zmislu odredbe odd. za prosveto štev. 648, 24 februarja 1923 (glej Fink: Zbir- ka važnejših naredb in uredb. IV. zve- zek, št. 11. Izdala Učiteljska tiskarna), ker ni plačati »glavnih« učiteljev, tem- več delo vadniških učiteljev ne oziraje se potem na to je li imajo titulus profe- sor ali ne. Za te je pri Državnem Svetu zadeva tudi ugodno rešena.

— Z redom sv. Save V. razreda so odlikovani Janez Levec, Jakob Furlan, Josip Cepuder in Frančiška Zemme, vsi v Ljubljani.

— Kaj je z »Našim listom«? povpra- šujejo mnogi. Izjavljamo, da nimamo prav nobenega stika z listom. Dopise, ki nam prihajajo v tem oziru, pošljemo upravi »Našega lista«, na katero naj se tudi v bodoče obračajo povpraševalci.

— Slovenščina na višji pedagoški šoli v Zagrebu. Na visoki pedagoški šoli v Zagrebu je letos kakih 18 učiteljev Slo- vencev. Za tiste, ki imajo jezikovno sku- pino, je namesto srbohrvaščine (literature in jezika) uvedena slovenščina; predaval bo prof. Ilesič. Vendar je ena ura srbo- hrvaščine obvezna za slovenske sluša- telje.

— Prosvetni oddelek za Slovenijo. Vodstvo prosvetnih poslov je prevzel g. dr. Pavel Pestotnik. Da bo ustre- ženo vsem potrebam, sprejema prosvetni referent zunanje stranke v decembru tu- di ob nedeljah od 10—12.

— Odpustitev vseh komunističnih učiteljev v Franciji. Kakor poroča »Ma- tin«, je notranji minister pri razpravi o komunistični propagandi v Franciji pred- ložil ministrskemu svetu poročilo, v ka- terem opozarja na novo boljševiško ofen- zivo. Kakor doznava isti list, bo vlada storila vse potrebno, da prepreči komu- nistično propagando. Komunistični učitelji, ki so bili odpušteni iz službe, ne bodo več sprejeti nazaj. Približno 50 ino- zemskih komunistov, ki so bili aretirani, bo odpravljenih na mejo.

— Božične počitnice na šolah v Slo- veniji. Prosvetni minister je odredil, da trajajo za letos v Sloveniji na vseh šolah božične počitnice od 24. decembra 1924. do vključno 6. januarja 1925. V krajih, kjer so srednje in meščanske šole, se za- ključni pouk dne 23. decembra ob 12. uri.

— Poročil se je v torek 9. tm. tova- riš Miloš Verk, nadučitelj v Sv. Križu pri Rogaški Slatini s tov. gdč. Marto Sekir- nikovo. Iskreno čestitamo!

— Zahvala. Društvo vpok učiteljev Slovenije je nam izplačalo točno pod- poro 400 Din po najinem umrlem očetu A. Račicu, za kar se zahvaljujeva dru- štvo in ga priporočava vsem tovarišicam in tovarišem. — B. Račič, M. Račičeva.

ZAHVALA.

Za velikodušni dar, ki mi ga je na- klonilo vse ljubljansko učiteljstvo, si dovoljujem tem potom izreči svojo naj- iskrenejšo zahvalo. Bog povrni tisočero!

Agneza Jordan.

Imenovanja in napredovanja.

— i Premestitev. Dosedanji prof. na dekliški realni gimnaziji v Ljubljani dr. Ivan Lah je prevzel v državno službo ter imenovan za profesorja na ženskem učiteljski v Ljubljani. Prof. Adol R o- bida, ki je bil dosedaj dodeljen ženske- mu učiteljski, se vrne na svoje prvotno službeno mesto na II. državni gimnaziji.

— i Vpokojena sta prof. na II. drž. gimnaziji v Ljubljani Alojzij Virbnik